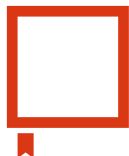

Studijní a vědecká knihovna
Plzeňského kraje

Koncept rozvoje objektu hlavní budovy Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje

— Zkrácená verze návrhové části

Účelem materiálu je shrnutí klíčových podkladů a faktů návrhové části D projektu *Revitalizace hlavní budovy SVK PK*.

Dokument byl zpracován na základě dokumentu *Koncept rozvoje objektu hlavní budovy SVK PK – D Návrhová část*, ONplan lab, s.r.o., 2025.

Obsah

1	Východiska, kontext a strategický rámec	4
2	Současný stav – klíčové trendy, potenciály a problémy	5
3	Cíle revitalizace a principy rozvoje	6
4	Charakteristika budoucích prostor	7
5	Schéma základních principů využití objektu – tři zóny	8
6	Závěr a další kroky	9

1 Východiska, kontext a strategický rámec

Co dokument řeší

Návrhová část formuluje hlavní cíle a principy rozvoje hlavní budovy SVK PK a společně s analytickými podklady tvoří základ pro stavební program, který bude součástí zadání architektonické soutěže na revitalizaci budovy. Doporučenou formou je soutěžní dialog, ideálně otevřený i pro zahraniční architektonické týmy.

Poloha a územní vazby

Budova v centru Plzně leží u Smetanových sadů a má potenciál stát se významným uzlem kulturní a vzdělávací infrastruktury historického jádra města Plzně. V docházkové či krátké dopravní dostupnosti je více než 14 000 univerzitních studentů (cca 7 785 v kampusech a 6 524 na fakultách v centru). Synergie přicházejí s obnovou KD Peklo a Klatovské 19; projekt AMESIDE může působit zčásti konkurenčně.

Cílové skupiny

V únoru 2025 tvořili studenti 40 % registrovaných čtenářů, nejpočetnější věková kategorie 20–29 let, 63 % čtenářů ženy. Neregistrovaní uživatelé tvoří až 70 % účastníků akcí – knihovna je tak i nízkoprahovou platformou. Koncept rozlišuje čtyři skupiny: uživatele pro soustředěnou práci a volný čas, návštěvníky akcí, registrované čtenáře a zaměstnance.

2 Současný stav – klíčové trendy, potenciály a problémy

Klíčové trendy (IFLA, EBLIDA, metoda PESTLE) s dopadem na prostor: Knihovna jako inkluzivní prostor pro všechny („obývací města“), komunitní a participativní role, digitalizace a hybridní služby, podpora celoživotního vzdělávání a digitální gramotnosti.

Dopady do prostorů: Kvalitní architektura, propojení s veřejným prostorem, bezbariérovost, multifunkční a flexibilní prostory, kapacitní sály, atraktivní zázemí pro návštěvníky i zaměstnance, ekologická opatření a transformace skladovacích prostor.

Hlavní rozvojové potenciály

P1 – Poloha a veřejný prostor: Atraktivní poloha v centru s vazbou na veřejný prostor (Smetanovy sady, pěší zóna ul. B. Smetany).

P2 – Bezbariérovost: Plná bezbariérovost a nízkoprahovost – návštěvníci využívají budovu jako „vnitřní veřejný prostor“ i bez průkazky.

P3 – Sály pro akce: Fungující sály (bývalý refektář pro 80 osob, západní sál, Smetanova síň) jsou základem pro rozvoj kulturního a vzdělávacího programu.

P4 – Volný výběr (3. NP): Dobře hodnocený prostor s vysokou obsazeností a kvalitním denním světlem; vzor pro budoucí studijní zóny.

P5 – Půda a sklepy: Silný genius loci a rezervní kapacita – potenciál pro studovny, soustředěnou práci, rezidence, příp. kulturní/vzdělávací zázemí (sklepy po stavebně-historickém průzkumu).

Hlavní rozvojové problémy

PR1 – Vize: Chybí jednotná architektonická vize propojující staré s novým – řešením je architektonická soutěž (soutěžní dialog).

PR2 – Přízemí: Hlavní vstup nevtahuje, foyer je bariérové a tmavé, mísí role recepce a vrátnice; současná kavárna je na opačném konci budovy a nefunguje jako meeting point.

PR3 – Zastavěný rajský dvůr: Vestavba studovny z 50. let blokuje denní světlo, kříží funkce studovny a největšího sálu – dvůr může být novým středobodem objektu (rozcestník, meeting point, akce, potenciálně Czech POINT).

PR4 – Provoz a oddělení zázemí: Neoptimální vazby mezi sklady a zázemím pro čtenáře, společné toalety, společný výtah s technickou obsluhou, několik nedostatečně zabezpečených vstupů.

PR5 – Sklady vs. prostory pro lidi: Sklady v hodnotných prostorech zabírají více plochy, než je nutné; technický stav skladů na půdě je nevyhovující.

3 Cíle revitalizace a principy rozvoje

Role knihovny v infrastruktuře města a kraje

1. Otevřená platforma pro rozvoj vědění.
2. Technologicko-intelektuální infrastruktura (vzdělávání v informační gramotnosti, znalostní báze).
3. Sociální infrastruktura – místo pro setkávání a komunitní život.

Cíle revitalizace

Atraktivita a dostupnost pro cílové skupiny: Reagovat na potřeby studentů, mladých dospělých 20–39 let a seniorů. Funkčně rozmanité prostředí pro studium, práci i volný čas. Moderní zázemí pro zaměstnance, oddělené od prostor pro veřejnost.

Lepší prostorové a technické podmínky: Modernizace technologií, vstřícné vstupní prostory a orientační systém. Více míst k sezení v různých režimech (tichá studovna, skupinová práce, relax). Maximální bezbariérovost, bezpečnost, postpandemické nároky.

Komunitní a kulturní role: Posílit knihovnu jako místo setkávání a komunitního života. Lepší sály a zázemí pro kulturní a vzdělávací akce včetně navýšení kapacity. Příjemnější zázemí (literární kavárna, koutky pro rodiče s dětmi).

Strategická pozice v městské a krajské síti: Ukotvit knihovnu jako krajské centrum znalostí, kultury a občanské společnosti. Být významnou součástí kulturní infrastruktury historického centra Plzně. Spolupráce s městem, krajem i univerzitami.

Udržitelnost, flexibilita, dlouhodobá využitelnost: Navrhnout prostory s ohledem na proměnlivé potřeby a dlouhodobé trendy. Šetrné technologie a energetická efektivita s ohledem na památkovou hodnotu budovy.

Klíčové principy rozvoje prostoru

Horizontála: 1. NP je maximálně otevřené, průchozí ze Smetanových sadů do Bezručovy ul. a ul. B. Smetany. Knihovna se napojuje na infrastrukturu města; část je přístupná všem bez ohledu na registraci.

Vertikála: Vyšší podlaží jsou určena především registrovaným uživatelům; zóny pro různé úrovně koncentrace – od skupinové práce po tiché studovny. Směrem nahoru dochází ke zklidnění provozu.

24/7: Část objektu je přístupná nepřetržitě (samoobslužné technologie – výdejní automat na knihy, studovna 24/7).

Maximalizace využití objektu: Klíčovými tématy jsou rajský dvůr a podkroví – potenciál prostor využít pro lidi, nikoli jako sklady nebo „hluchá místa“.

4 Charakteristika budoucích prostor

Vstup a napojení na veřejný prostor

Otevřená fasáda v duchu Kleinových výkladců z 30. let; vstup ze Smetanových sadů, z ul. Bezručova i z ul. B. Smetany. Vítající a světlé foyer s jedním pultem (recepce + vrátnice), diskrétní zónou pro registraci, jasným rozcestníkem a designově řešeným orientačním systémem. Před budovou parkování pro kola s dobíjecí stanicí, samoobslužný stroj na vracení knih ve výkladci.

Literární kavárna

Atraktivní provoz blízko vstupu, s předzahrádkou; cenově dostupná, ale prestižní. Mobiliář umožňuje pořádat komornější autorská čtení.

Studovny ve třech režimech

1. Volný výběr – variabilní prostor s odpočinkovou zónou pro menší akce i studium (vstup na čtenářskou kartu).
2. Hlavní studovna – dělená na zóny dle hluku a koncentrace, klimatizovaná, s mobilními příčkami, silnou wifi a zásuvkami.
3. Studovna 24/7 – pro intenzivní studium ve zkouškovém období, s lehací zónou, nočním osvětlením, automaty na tisk a kopírování a výdejním automatem na knihy.

Prostory pro kulturní, vzdělávací a společenské akce

Kapacitně různorodé sály (cca 60, 70, 100 a 200–300 osob). *Sál na kulturní akce 1* (~100 osob, přednášky, autorská čtení) a *Sál na kulturní akce 2 / multimediální* (~200 osob, promítání, divadlo, koncerty). Oba odhlučněné, klimatizované, bezbariérové, dělitelné, se zatemněním, AV technikou a navazujícími prostory (předsálí, kuchyňka, příruční sklad). Dále multifunkční sál se závěsným systémem pro výstavy a samostatná počítačová učebna.

Zázemí pro zaměstnance

Klimatizované, odhlučněné, ergonomicky vybavené, prosvětlené kanceláře s konektivitou; přístup na zaměstnaneckou kartu. Logické návaznosti oddělení (ekonomický komplex na jednom podlaží, PR a marketing v blízkosti sálů). Sklady minimalizovány s logistickou návazností na parkování; preferován rozšířený systém volných výběrů.

5 Schéma základních principů využití objektu – tři zóny

Princip

Schéma pracuje s postupným zklidněním provozu od 1. NP směrem nahoru a s maximální horizontální prostupností přízemí. Pro maximální využití objektu je navrženo využití 4. NP (dnes sklad) a zvažováno zastřešení dvorany pro pořádání akcí pro maximální počet uživatelů. 1. PP zatím není zahrnuto – rozhodne stavebně-technický průzkum. Konkrétní rozmístění bude úkolem soutěžních týmů.

Zóna 3 (1. NP) Maximální přístupnost:	Zóna 2 (2. NP a 3. NP) Střední intenzita:	Zóna 1 (4. NP) Klid:
Maximální horizontální propojení s veřejným prostorem a městem. Budova prostupná ze Smetanových sadů do ul. Bezručova a ul. B. Smetany. V nočním režimu část 24/7 jen pro registrované uživatele. Hlavní vstup s navazující literární kavárnou.	Prostory pro zaměstnance, týmové studovny a sály pro akce. Zaměstnanci na těchto podlažích provozně oddělení od prostor pro uživatele; oddělení navazují na potřebné provozy (např. PR/marketing u sálů). Přístup zaměstnancům a na čtenářskou kartu.	Maximálně klidová zóna pro soustředěnou práci a tiché studovny. Případný sál musí být odhlučněn, preferovány jsou studovny. Tato část přístupná jen zaměstnancům a na čtenářskou kartu.

6 Závěr a další kroky

Koncept tvoří podklad pro stavební program, který bude součástí zadání architektonické soutěže. Doporučenou formou je soutěžní dialog, ideálně otevřený i pro zahraniční týmy. Stavebně-technický a stavebně-historický průzkum upřesní podmínky revitalizace, zejména možnosti využití sklepů a podkroví. Do procesu byli zapojeni zaměstnanci knihovny, Klub přátel knihovny a pracovní skupina složená ze zástupců Plzeňského kraje, města Plzně a NPÚ.